

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของศูนย์เด็กเล็กน่าน้อย จังหวัดอ่างทอง (SUCCESSFUL FACTORS OF HEALTHY CHILD CARE CENTER, ANGTHONG PROVINCE)

คมคาย ตีทธิโชค 4837682 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สมชาติ ไตรรักษา พ.บ. อ.ว.(เวชศาสตร์ป้องกัน), ถวัลย์ พบลาก พ.บ. สค.ค.(สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข), พระศรีกรรณจิตร วท.ม.(ชีวสถิติ)

บทคัดย่อ

เด็กปฐมวัย คือ เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 5 ปี เป็นวัยที่สำคัญยิ่งต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการทุก ๆ ด้าน ดังนั้นการเลี้ยงดูที่ถูกต้องเหมาะสม ย่อมนำไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ในปี 2547 มีเด็กปฐมวัยกว่า 776,064 คน ได้รับการเลี้ยงดูอยู่ในศูนย์เด็กเล็กสังกัดต่าง ๆ การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จของศูนย์เด็กเล็กน่าน้อย และวิวัฒนาการของศูนย์เด็กเล็กที่ประสบความสำเร็จ ของ จ.อ่างทอง ประชากรที่ศึกษา คือ ศูนย์เด็กเล็ก 36 แห่ง ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่าน้อยระดับดีมาก ในปี พ.ศ. 2549 ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร กรรมการศูนย์เด็กเล็ก ปลัดเทศบาล ปลัดอบต. หัวหน้ากองการศึกษา นักวิชาการศึกษา ผู้ดูแลเด็ก เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน ครู พ่อแม่ผู้ปกครอง รวมทั้งสิ้นมากกว่า 216 คน พร้อมทั้งสังเกตการปฏิบัติงานจริงของศูนย์เด็กเล็ก และทบทวนข้อมูลจากเอกสารของศูนย์เด็กเล็ก ผลการศึกษา พบว่าปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของศูนย์เด็กเล็กน่าน้อย คือ ความตระหนักของผู้บริหาร ระดับการศึกษาของผู้ดูแลเด็ก การมีระบบงานที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร การไม่มีปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ การกระทำบทบาทหน้าที่และกลวิธีการดำเนินงานที่เข้มแข็งจริงจังและต่อเนื่องของหน่วยงานสาธารณสุข ระดับอำเภอ ความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชน ความร่วมมือและการสนับสนุนจากครูในโรงเรียนชั้นประถม ความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชน และพ่อแม่ผู้ปกครอง ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความสำเร็จ คือ หน่วยงานต้นสังกัด และการจัดระบบข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ ด้านวิวัฒนาการ พบว่า การเริ่มต้นด้วยความพร้อมทุก ๆ ด้าน ผู้นำมีวิสัยทัศน์และมีความตระหนัก มีการวางแผน และการแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จะส่งผลให้ศูนย์เด็กเล็กประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็ว ได้เสนอแนะให้มีการร่วมมือร่วมใจกันอย่างบูรณาการ ระหว่างกลุ่มบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และ กระทรวงสาธารณสุข โดยใช้เด็กและความต้องการของชุมชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และเสนอแนะให้ทำวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นตัวอย่างของการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ตามวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 10

คำสำคัญ: ศูนย์เด็กเล็ก / การวิจัยเชิงคุณภาพ / เด็กปฐมวัย / การบูรณาการทุกภาคส่วน / อปท.

SUCCESSFUL FACTORS OF HEALTHY CHILD CARE CENTER, ANGTHONG PROVINCE

KHOMKHAI SITTICHOK 4837682 PHPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH ADMINISTRATION

THESIS ADVISORS: SOMCHART TORUGSA M.D., Dip. Thai Board of Preventive Medicine, THAVAL POBLAP M.D., Ph.D.(Medical and Health Social Sciences), PEERA KRUGKRUNJIT M.Sc.(Biostatistics)

ABSTRACT

“Pre-school children” mean children from new born babies to 5-year olds. An appropriate pre-school childhood is essential for physical growth and every aspect of development. The care of such children therefore must be appropriate to result in quality adults. In 2004, over 776,064 pre-school children were cared for in healthy child care centers supervised by many agencies. This qualitative research was conducted to analyze the successful factors of healthy child care centers and their evolution in Angthong Province. The studied populations included 36 healthy child care centers certified for their standards in the excellent level for the fiscal year of 2006. All populations were the sample group. The data was collected by interviewing a total of 216 executives and directors of those healthy child care centers, municipal clerks, Tambon Administrative Organization clerks, the heads of Education Bureaus, educational scholars, children carers, related officers, community leaders, teachers, and parents. The actual operation of those healthy child care centers was also observed, and their information and documents were reviewed. The results showed that the successful factors of healthy child care centers included the recognition of executives, level of education of children carers, written clear working systems, no problems of materials, strong, serious and regular actions, roles, duties and working procedure of district-level public health entities, cooperation and support of communities, cooperation and support of teachers in primary schools, and the cooperation and support of parents. The factors not involving in the success of healthy child care centers included the supervising entities information arrangement and press releases. Regarding the evolution, it was found that starting fully prepared, and with leaders with vision and recognition, and planning would result in the quick success of healthy child care centers. It is suggested that there should be integration and cooperation between related groups and entities involved with the operation of healthy child care centers, especially the Local Administration, Ministry of Interior, Ministry of Education, and Ministry of Public Health. It is also suggested that research regarding efficient operation of healthy child care centers should be conducted to develop a child care center model in accordance with the Tenth National Health Development Plan.

KEY WORDS: HEALTHY CHILD CARE CENTER / QUALITATIVE RESEARCH / PRE-SCHOOL CHILDREN / INTEGRATION OF ALL SECTORS / LA

173 pp.